

8
17
9.9

Ode
to
W

Ed 50

5

XENIUM
Sive
DE
USU ET PRÆ-
STANTIA
NIHILI,
DISSERTATIO
Ex
AVELLINO
MARPURGENSI
Editionis ultima.

Marpurgi Hassorum.

Typis SALOMONIS SCHADEWITZII,
Academie Typogr.
ANNO M. DC. ICO. LVI.

V I R O
N O B I L I , A M P L I S S I M O ,
C O N S U L T I S S I M O

D N . J U S T O
H E N R I C O H e y d f e l d e n /

J C t o C e l e b e r r i m o ,
C o n s i l i a r i o N a s s o -
v i c o i n t i m o ,

N u p e r a d p a c i s N e g o t i a M o n a -
s t e r i u m D e l e g a t o P l e n i p o -
t e n t i a r i o ,

Domino & Patrono suo stu -
diosè venerando.

Annus jam labitur vi-
gesimus ex quo hæc
de Nihilo Oratio in publi-
cum primùm prodiit , in-
vectiva in corrupti seculi
mores , & inane hominū
curas, quæ , quicquid leve
& inane est in animo , se-
cundâ aurâ sustollunt , &
crassâ negligentiâ igno-
rant, quam tenue momen-
tum sit inter OMNIA &
NIHIL. Timebatur pro-
pterea publica invidia , fi-
dem tamen , quod admi-

ratione

ratione dignum , invenit
tantam , ut typis tertium
excusæ exemplaria, omnia
distracta , & divendita,
plurimis desiderium sui
reliquerint. De novo igi-
tur recudendæ cum Pa-
tronus constituendus fo-
ret, in Te Vir Amplissime
incidi, qui Authorem Dn.
Schuppium, non tantum
singulari amicitiae nexu-
colis, sed & contemptoris
animi adversus vanitatum
Iudibria gloriam mereris.

Maximæ

Maximæ insuper culpæ
reus essem, si illius obli-
viscerer documenti, quod
ad exterorū abituriēti mi-
hi serio inculcabas : *Vt sc.*
cogitarem in qua tempora
natus essem, animumq;
fimarē constantibus ex-
emplis. Non constantiori
ad omnia bōa firmare me
posse, quam Tuō Ipsius,
certo mihi semper persua-
si: vitam enim quam degis
si intueor, posset ad imita-
tionis exemplar id solum'

3 suffi-

sufficere. Qui quisquilius,
quas alii anxiè curant, tan-
quam bonæ mentis impe-
dimenta relinquis ; si que
quod otium à negotiis pu-
blicis contingat, id Musis
Tuis tribuis , sed talibus,
quæ Publicum decent.
Nec Illustrissimum Nas-
toviorum Principem ea-
vitæ Tuæ integritas latuit,
qui ideo Te juventutis
Moderatorem Optimo
Filio(quem fata nuper ab-
stulisse , & à divino Nu-
mine

mine Germano Orbi mō-
stratum, non verò datum
fuisse , in recenti tristitiae
sensu est) ad Gallos & Ita-
los destinavit; & denique
ne Virtutibus Tuis proœ-
mium deesset, ad pacis ne-
gotia Monasterium able-
gavit, ut ibidem commu-
nem Comitum Confoe-
deratorum causam ageres.
Si non aliâs, hâc ipsâ nego-
tiatione consecutus es id,
quod inter mortales ma-
ximè

Pulchrum

*Pulchrum, enim inere inter Illustres Viros
consulere Patrie.*

Hoc solo omnes alios superas , ut cum fueris omnia , omnia modestâ prudentiâ moderatus fueris ; cum egeris omnia , ita egeris quasi ageres Nihil .
Vale & fave .

Ampl. Tua

addictissimo

GEORGIO Linckern.

I.

CUM DEO.

*AUDITORES
NOBILISSIMI, DOCTIS-
SIMI, PRÆSTANTISSIMI,
AMICI,*

Plurimum honorandi & dilecti.

Non arbitror, ullum ve-
strum ambigere, quām
sincero & fraterno amo-
re erga vos sim incensus.
Nec viçissim unquam du-
bitavi de reciproco vestro in me affe-
ctu, quem semper instar preciosissimi
thesauri & amplissimi patrimonii feci.
Quemadmodum igitur Hectori ad
bella ituro, permixta basiis monita in

O cassi-

2 ORATIO.

cassidem ingessit Andromache. Quemadmodum peregrè abituriis maritis, inter vota & lachrymas multa loquuntur sollicitæ conjuges: ita veniam dabitis abundantι affectui meo, si in Exordio novi hujus anni, quem omnibus felicissimum precor, paucis vos allocutus fuero. Fateor me haec tenus in refocillandis eloquentiæ studiis, nec vestra nec mea vota adæquare potuisse. Sed & cogitare vos jubeo, magna difficulter resurgere, postquam de fastigio suo lapsa sunt semel. Quemadmodum igitur ille pictura sua tectus, ita ego haec tenus sparsis subinde pagellis nonnullis, monitores provocavi, eorumque monita in usum meum converti. Sed, ne quid dissimulem, tacitus quandoque surrexi in indignationem sutoris ultra crepidam. Nunc, cum genius meus non patiatur mediutius abesse à rerum divinarum serio & non superficiario studio, cui parentum meorum vota à primis

O R A T I O.

3

primis incunabulis me consecrârunt,
Deum supplex adoro, ut jam de hinc
Annale celeberrimæ Academiæ hujus
nobilitentur pulcherrimo restauratæ
Eloquentiæ elogio. Concipite pares
spiritus, quotquot adestis, commilito-
nes, nec de felicitate successus despera-
te. Planè constitui tempora ab ipsâ na-
turâ ad quietem refectionemque data
in acerrimum laborem convertere &
singulari quodam impetu ruere in am-
plexum Euphradiæ, ut & sitim vestram
sedare & huic laborum speciei finem
imponere possim. Iterum iterumque
Deum mecum invocate, ut proposito
huic faveat.

Cæterum fortasse Xenium quoque
à me expectatis? Sed haetenus nihil
effecimus, proinde vobis *Nihil* dabo.
Persarum Monarcha aquam rustici
manu porrectam, quia amantis, non
rejecit. Si rectè novi vestrum in me
affectum, nec vos contemnetis hoc

O 2

mcum

meum *Nihil*, sed potius cogitabis,
quantus ejus in universâ vitâ humana
siet usus, quanta præstantia. Interest
permultum, quam quisque habeat pa-
triam, adeo ut J C tis ansam dederit quæ-
rendi, an natio hominis infamata indi-
cium ad torturam faciat, nec ne? Ita
non minus refert, Agamemnōne vel
Thersite quis sit natus. Est enim in e-
quis, est in juvencis patrum virtus.
Quemadmodum igitur fortis creantur
fortibus & bonis, ita ex nihilo nascitur
nihil. Cæterū Oratores nostri non
postremum rei ex genere demonstra-
tivo tractandæ argumentum petunt ab
antiquitate. Quanquam ego semper
judicavi, antiquitatem, rem neque bo-
nam facere, neque malam. Nam si
omne antiquum bonum, bonus esset
Diabolus. Si omne antiquum malum,
malus esset D E U S. Nihilominus si de
nihili antiquitate audire desideratis, sci-
tote, nihil fuisse ante creationem mun-
di, &

di & totum mundum ex nihilo creatum. Nuper perlustrabam emblematā Jacobi Catzii, JCti, ubi sculptam videbam simiam, quæ amplexu suo problem suam fovebat, cuius labra assiduis osculis purpurabat. Adscripta erant hæc verba: *Nunquam deformis amica.* Et sane, ita fieri amat, ut suum cuique pulchrum videatur. Corydon tamen semper putat Galateā suā formosius esse Nihil. Quicquid sit, videmus patres filias suas gibbo, varice, strumā, balbutie, lippitudine aut aliis corporis animique vitiis fæde deformes, præ cæteris benè dotare, saltem ut procos invitent possidentes Nihil. Sane, in litteris & moribus perfectum videtur NIHIL. Josephus Scaliger fuit eruditioне Iдумæus, Arabs, Syrusque & Indus, Chaldæus, Æthiops, Græcus, Latinus, Thuscus, Britannus, Gallus. Hispanus, Batavus. Ex ejus schola prodidit Doctissimus Heinsius, cuius facun-

6 ORATIO.

dix & sapientiae nemo præferendus ex antiquis illis Atheniensibus Romanis-
ve. At is hoc utitur Symbolo: QUAN-
TUM EST QUOD IGNORAMUS! Quan-
tò satius esset, ut hoc symbolo uteretur
Zipphusius, qui didicit Nihil? Petrus
Ronsardus Gallus, Poeta erat ingenio-
sissimus, natus eodem anno, quo Galli
infeliciter ad Ticinum fluvium pugna-
runt. Diceres, DEUM, jacturam nomi-
nis Gallici eo prælio factam, tanti VIRI
ortu compensare voluisse. Attamen
cùm Guilielmus Sallustius Bartasius,
Heros bellicâ & poeticâ laude illustris,
hebdomate suâ mundi creationem de-
scripsit, Ronsardus ille interrogatus
quid judicaret de Bartasi libro? respon-
dit: Ronsardus in unicâ hebdomade
plus præstítit, quām ego in universâ vi-
tâ meâ, adeoque libro illi in illo genere
præferebat Nihil. Nihil tam facundum
est, ut omnibus omnia ubique & sem-
per persuadere possit. Olim duo Legati
Peru-

ORATIO.

7

Perusini ad Urbanum V. Pontificem
Romanum Avenione decubentem
missi, paucissimis verbis mandata expo-
nere jussi sunt. Tum alter nulla ægro-
tantis Pontificis habitâ ratione, verbo-
se admodum aures animumque ejus fa-
tigavit. Alter vero Pontificis fastidium
animadvertisens, finienti Collegæ urba-
nè subjunxit: *Sanctissime Pater, hoc et-*
iam amplius in mandatis nobis datum, ut
nisi quamprimum petitioni nostra satis-
facias, Collega hic meus Orationem suam
tibi statim repetat, & dicat adhuc proli-
xius. Tum Papa maluit petentibus in
omnibus satisfacere, saltem ut dicerent
Nihil. Olim eques Arragonius in au-
lam Hispanicam venit negotiis causâ,
ubi diu à domesticis & Consiliariis Re-
giis elusus, tandem in genua provolu-
tus, Regi ipsi petitionem suam expo-
suit. Rex nutante capite respondebat,
tu vero accipies Nihil. Supplex igitur,
genua Regis exosculans, & humiliter

O 4

gratias

8.

O R A T I O .

gratias agens, alacris surgebat. Audin' verò, regerebat Rex, Te accepturum NIHIL? Imò, respondebat eques, ideo gratias ago, optime Rex. Nam hoc unico verbo refutâsti sexcenta mendacia ministrorum tuorum, unum ex alio causantium. Si hoc statim audiisse, cum in aulam tuam veni, non solum multorum mensium solicitudine caruisse, sed & sumptibus non exiguis pepercisse. Loquantur alii de fortitudine militum Græcorum & Romanorum. At quid generosius est tot fortissimis belli Ducibus, quos ætas nostra vidit & admirata est? Nihil. Ubi nihil est, ibi & Cæsaris & Suecorum iurisdictio cessat. Gasto Foxius Heros erat fortissimus, pene prius dux quam miles, triumphator quam Imperator. Quid post tantam fortitudinem e campis Ravennatum reportavit? Nihil. Apud Lucianum anima Pythagoræ subinde mutato domicilio, per omnia virorum & mulie-

O R A T I O .

& mulierum , per omnia bipedum &
quadrupedum corpora peregrinata
fingitur. Tandem fatetur, se longè suau-
vius vixisse, cùm fuerit rana, quām cùm
fuerit rex. Non sine causâ, ita me Ger-
mania fides amet. Nam rana in aquis
vivens, si sitim sedavit, bibit Nihil. Ast
hoc privilegium homini ratione prædi-
to, præsertim Germano, sëpe non con-
tingere potest. Fidesitas amici, res est
pretiosa, sed rara. Ast quovis fidelissi-
mo amico fidelius est *Nihil*. Mendicus
olim alebat canem , quem appellabat
vulgas. Interrogatus de causâ nomi-
nis hujus , respondebat, *vulgaris* amici-
tias utilitate probat. Si canem hunc ci-
bo, me sequitur. Si ipse esurio, præter
pediculos me comitatur *Nihil*. Circa
hæc tempora servi mutant non condi-
tiones sed Dominos. Euclio servos
optat, qui habeant pedes cervinos, au-
res asininas , dextram sine pice , & os
clausum & possint devorare *Nihil* Dio-

O 5 nyfius

nysius Siciliæ Tyrannus , cùm Jovi
Olympio aureum annulum detraxisset,
laneum jubebat imponi. Nam , ajebat,
æstate grave est aureum , hyeme frigi-
dum , utriusque verò tempori aptum est
aut laneum aut *Nihil*. Xerxes cum in-
genti exercitu suo à Pythio Lydo ma-
gnifico convivio exceptus est. Et cuim
bonus ille Lydus pro filio natu minimo
vacationem militiæ peteret , Xerxes
filium dissectum suspendit , patremque
in medio transire coegit. Sic compen-
diosam artem docuit , quomodo ingratii
homines excogitatâ offensionis specie ,
pro beneficiis reddere possint *Nihil*.
Carolus V. admonitus aliquando in
castris , ut leges Germanis militibus de-
vitandâ ebrietate ferret , respondit , id
perinde fore ac si Hispanis imperaret ,
ut furarentur *Nihil*. Fridericus Saxo-
niæ Elector in conventu Coloniæ ha-
bito post coronationem Caroli V.
ad se accersivit Erasmus Roteroda-
mum

O R A T I O .

mum dicens: quid tandem peccavit miser Monachus meus Lutherus ? Video enim omnes illi malè velle. Resp. Duo maxima peccata commisit. Abstulit Papæ coronam & Monachis ventrem. Nunc igitur in multis locis habebunt *Nihil*. Nuper navis quædam Diabolo onusta, in mari Oceanico occurrit Mercatoribus quibusdam. Mercatores inassueto hospitis aspectu perterriti, dixerunt : Quò properas? Diabolus respondit, tendo in Italiam. Mundum universum transivi velutile leo rugiens. Interfui furibus, latronibus, aliisque hominibus nequam. Tandem quidam pœnitentiam agentes dixerunt; Diabolus me seduxit. Dici non potest , quām infinito & effrænato odio tum prosequuti sint miserum me Diabolum. Ibo igitur ad alios qui præcisâ omni conversationis spe corrumpere & corrumpi seculum vocant aut pertinaciter afferunt: nullum mortalium ulli sceleri operam

O 6 dare,

dare, nisi qui illi perpetrando ab adigen-
tibus astris damnatus sit. Si seculi præce-
pto aut inevitabili naturæ decreto pcc-
candi arbitrium imputant, mihi certè
imputabunt *Nihil*. Papa Clericos suos
egregiè vexat, Ipse n. tot uxores habet,
quot vult & miseris his concedit *Nihil*.
Vida ludum Scacchiæ eleganti carmine
descripsit. Putatur autem ludus ille in-
ventus in obsidione Trojanâ, ne milie-
tes Græci sentirent se facere *Nihil*. De-
monax rogatus, an Philosophus etiam
placentis vesceretur? Quid, inquit, num
putas apes stultis tantum facere mel &
cæteris *Nihil*? Hortensius instructissi-
mam Bibliothecam sibi comparans, si-
milis videtur gibboſo, qui molè, quam
in dorso portat, aspicit nunquam. Nam
& hic in omnibus libris illis legit *Nihil*.
In Vatinii consulatu Romæ magnum
fuit ostentum. Nam eo consule neq;
bruma, neque ver, neque æstas, neque
autumnus fuit. Quæritis, quid Vati-
nius

O R A T I O .

nus in toto consulatu suo pro emendis
cerasis dederit? *Nihil*. Audacem fortu-
na juvat, cibus edacem. Si vis esse *nihil*,
nihil ede, *nihil* aude. Dives in testa-
mento amicis suis legat omnia bona
sua, quæ si hinc auferre posset, daret
Nihil. Pontius Galateæ *nihil* dat. Di-
cit se omnia daturum post mortem.
Cur ergo non moreris, inquit Galatea.
Bis dat, qui citò dat. Ast qui diu deli-
berat, num dare velit, dat *Nihil*. Qui ad
conjugia se accingunt, interdum modi-
câ dote vendunt libertatem; interdum
vetulas ducunt, ut citius discant tussire;
Interdum Zelotypi fiunt metuuntque
ne Jupiter iterum fiat olor; interdum
agros & jugera crepant, quæ oculatissi-
ma natura nunquam vidit. Vultis hæ
omnia vitare? *Nihil* amate. Phyllis to-
tâ die clamat, conjugio gravius esse
Nihil, ast tota nocte sententiam hanc
refutans, pleno ore fatetur conjugio
suavius esse *Nihil*. Ut conjugium tuum
sit

24. ORATIO.

sit felix & sine lite perennet , uxori tu
omnia impetrat & imperat Nihil. Mi-
rror , quod s̄xp̄ ob furtivam conjugis
nequitiam , vir bonus vocetur cornu-
tus. Profecto quæ non fecimus ipsi,
vix ea nostra puto. Curigitur à petu-
lantissimo populo digitis monstratur
omniumq̄e ludibrii exponitur , qui &
populo & conjugi suæ fecit Nihil? Cer-
vus cornua mutat singulis annis. Ast
Gelliæ maritus quotidie. Quæreris , quid
hoc viro sit patientius ? Nihil. Theo-
logis confitenda sunt peccata , J Ctis re-
censenda integra causa , Medicis descri-
bendus est morbus. Si animas , si for-
tunas , si corpora vestra tueri vultis , his
tribus dissimulate Nihil. Corydon
s̄xp̄ , quæ tacenda sunt , dicit amico ,
quem deinde per omnia sacra & pro-
fana orat , ut hæc quæ audiverit æterno
silentio premat. Visne ô Corydon
alios silere? Sile ipse , & dic Nihil. Arde-
lio tota die vagatur per urbem , semper
quæ-

quærens quid novi ? quid novi ? Dum omnibus omnia simplici animo credit, facit ut sibi credatur *Nihil*. Politicus omnia prudenter desperat , & omnia fortiter sperat , & omnia diligenter ca-
vet,& sic tandem metuit *Nihil*. Si sapi-
tis , omnia cautè & citò facite , sed te-
merè aut timidè , subitò aut serò *Nihil*.
Quæritis, quid sine auxilio Optimi Ma-
ximi Dei facere possitis ? *Nihil*. Inter
Christianos , quosdam vita damnabit,
quosdam doctrina. Sunt non pauci qui
religionem suam defenderent usque ad
ignem EXCLUSIVE. Mirum , quòd
pura religio pietatem quidem suadeat,
sed plerunque obtineat *Nihil*. Sæpè vi-
debis homines, qui tota vitâ lœti , bibu-
li , tumultuantes. Ast, quando infeli-
cior hora incidit , ad libellos precato-
rios properant,& deterso priùs pulvere
torvos vultus figurant ad devotionem
& multum suspirantes preculas quas-
dam querunt infortunio suo conve-
nien-

16 ORATIO.

nientes. Deinde paginas precationum illarum numerant, & si nimis prolixæ sunt, aut compendiosiores querunt, aut libellos iterum claudunt. Hi quia destituuntur harmoniâ pectoris & oris digni evadunt, ut à Deo accipient Nihil. Si toties effoderentur oculi, quoties scandalum caperent & peccarent, universum genus humanum propediem videret Nihil. In extremo die divites quidam dicent se aurum, metallum illud maledictum, illud malorum omnium irritamentum abjecisse ad pedes citharædi & chorauli. Ast pauperibus, Christi amicis, clamabunt se religiosâ manu dedisse Nihil. Prætores aliquæ cives & rustici divites, Magnatibus mittere solent gallos, capos, anseres, turdos & alia. Pauperibus verò nihil dant. O infani! Si mittere vultis munera cuique personæ convenientia, mittite cibos pauperibus & patronis vestris aut famem aut Nihil. Stercus, excremen-
tum

ORATIO

17

tum quidem vile est, sed tamen non in-
utile. Nam sine eo, Medici & Agri-
colæ possident *Nihil*. Jcti, rem litigio-
sam trahere amant, tanquam nunquam
finiendam, & cum causâ exciderunt,
cliens verò rebus suis, mercedem nihi-
lominus postulant, saltem quod eru-
buerint. Cliens si sapit, testandæ grati-
tudinis causâ ipsis dat *Nihil*. Politici,
qui ex Italiâ & Galliâ reduces à patrum
nostrorum moribus recedunt, & o-
mnes pulices tussire audiunt, semperq;
nova instituta crepant, non quia bona,
sed quia nova ; ii, inquam, interdum
imitari videntur Orbilium, qui Gram-
maticam reformaturus noluit discipu-
los suos dicere. SUM, Es, Est, sed
SUM, SUS, SUT. Cui vir quidam fide &
moribus antiquis præditus in aurem
dixit: sum, sus, sut, thut kein gut / sum,
es, est, lasz bleiben wie es ist gewest. At
hi ipsi politici, si omnia improbant, Ni-
hil venerantur. Multi Pompejani sunt,
si vin-

si vincit Pompejus. Si Cæsar vincit, ex tempore Cæsariani fiunt. Quæritis, quid ab his sperare debeant boni Principes? *Nihil.* Templum Ephesiaæ Dianaæ tutos reddebat obæratos à creditoribus. Quæritis, quid hac in re asylum tutius præbeat? præter parsimoniam *Nihil.* Mercator, si rem fideimque perdidit, cantillat vacuus coram latrone viator, quia videt sibi posthac restare *Nihil.* Veteres credebant nummos sine chirographo, sine cera. Nunc sine utroque *Nihil.* Dindymo in utrâque fortunâ fidus fui, ille mihi perfidus esse incipit. Si causam quæro, respondet: **P R O X I M U S E G O M I H I** ipsi. Sis ergo, inquam, proximus tibi, non mihi. Ich mag so kein Schelmen zum Nachbarn haben. Aut fidum amicum & vicinum cupio aut *Nihil.* In nundinis Francofurtensibus necessariò implendus est Catalogus librorum. Quæritis, quid plerique hodie scribant vel exscribant,
quod

quod non scriptum prius? *Nihil.* Cur
tot asini sacra Isidis ferunt? Quia in
scholâ Socratis didicerunt *Nihil.* So-
crates sapientiâ à culo ad gurgulionem
impletus dixit, se hoc unum scire, quòd
sciret *Nihil.* In gente literariâ multi
sciunt *Nihil*, & nesciunt se scire *Ni-
hil.* Malum & *Nihil* & non ens, syno-
nyma esse dicunt Metaphysici. Ergò si
literati copiosè sed malè scribunt, scri-
bunt copiosum *Nihil.* Plerunque ma-
gna volumina autoribus suis vehemen-
ter placent. Alii in iis laudant *Nihil.*
Forsitan risu me dignuin diceretis, si sur-
do dicerem: AUDI, cœco: ECCE, clau-
do: VENI. At ego tamen vidi, qui Do-
ctores & Magistri creati, jussique doce-
re varias artes & facultates, & ad gradus
hos præter velle attulerunt *Nihil.* Miræ
sunt rerum humanarum vicissitudines.
Fortuna sævo læta negocio, ludum in-
solentem ludere pertinax, transmutat
incertos honores, nunc mihi nunc aliis
benigna.

benigna. Quæritis , quid in eodem
semper statu maneat ? *Nihil.* Nulla est
commoditas, quæ non sua fert incom-
moda secum. Ægyptus Nilum habet
coloni vice fungentem. Sed idem Ni-
lus habet Crocodilum quadrupes ma-
lum, terrâ pariter & flumine infestum.
Cyrenaica rosas fert odoratissimas at-
que unguentum pulcherrimum; sed ea-
dem quoque generat Basiliscum fruti-
ces hominesque necantem. Arabia ab
odoribus quos spirat & in totum spar-
git orbem , felicis cognomentum ad-
pta est , sed eadem noxiis serpentibus
colore mentientibus terram & pesti-
lentibus morbis ex gravitate aëris con-
tractis, ita impetratur, ut infelicis cogno-
men non male gerere possit. China di-
citur fertilissima & totius Orientis hor-
reum. Populus Chinensis (sive, ut ma-
vult Scaliger, Sinensis) tantum est ingenii
felicitate, ut vulgo dicatur , Chinenses
habere duos oculos, Europæos unum,

cæte-

cæteros populos nullum. Ast quod pericula regnum illud non raro circumstant? Interdum enim ignis cælitus immisus totos pagos, urbes, provincias depascit. Sæpe diluvia & inundationes, obvia quæque prosternunt, sæpe terra horrendo cum fragore intremiscens, diuictis fauibus pecora & se ipsam devorat. Quæritis, quid sit ab omni parte beatum? *Nihil*. Pueri sæpe preciosissimis Xeniis, auro atque argento præferunt placentas vel alia gustui grata. At *Nihil* melle dulcius. *Nihil* tam boni saporis est, ut non indigeat vel sale vel condimento alio. Sæpe videbis ægrotum respuere turdos atque lepores, quibus primam in mensis gloriam tribuebant veteres. Interrogatus vero quid ergo desideret? postulat *Nihil*. Nescio quo consilio quasi à natura pueris infatus sit amor *Nibili*. Nam si malè sibi concii sunt, si virgas tiament, præceptoris suis anxiè se excusant, dicendo:

Parce

Parec præceptor, parce. Ego enim feci
Nihil. Pluente Jove tardius lambulat
vafer Menalcas, ut crescat lactis copia
ex imbre, tandem miles venit, & lac
devorans redhostimenti loco reponit
Nihil, Ignavus clamat, optimam esse
rem labore non partam sed relictam.
Proinde mortuâ novercâ lugubri pallio
tegit gaudium suum, tandemque ad hæ-
reditatem dividendam avidâ spe acce-
dens, invenit *Nihil*. Chymici omnia
bona sua dilapidant propter lapidem,
& totum cum nihilo multiplicantes
post laboriosissima & ingeniosissima
mendacia producunt, *Nihil*. Fata re-
gunt fatuos, sapiens dominabitur astris.
Astrologi aliarum rerum prædictiones
profitentur, suas ignorant. Quæritis,
quid iisdem in tot Calendariis mentien-
tibus credam? *Nihil*. Nostri Philo-
phiæ Studiosi, quanquam sciunt crux
menas non admodum plenas esse, Syl-
logismos tamen in Darapti & Felapton
faciunt,

faciunt, quibus probant in universa na-
tura vacuum esse *Nihil*. Apud Batavos,
illos Neptuni filios, novi philologum,
qui viginti anorum spacio, orbi terra-
rum rem præstidit utilissimam, dum
non sine ingenti labore observavit, in
toto Homero unum tantum esse ver-
sum, in quo omnes partes Orationis si-
mul contineantur. Philologus ille fa-
storum hebdomadalium lectione pa-
scitur atque pingueſcit ſicut aere cha-
mæleon, & eſurire mavult aut ad secun-
dam prandere, quam nescire mendacia.
Quæritis, quid à Batavis pro tanto la-
bore accipiat *Nihil*. Tullius clamat
inepti Oratoris brevitatem longius &
molestius videri *Nihil*. At ego dico,
Tullii longissimis Orationibus brevius
& suavius esse *Nihil*. Haec tenus noſtem
unam atque alteram combuſſi in perludi-
strandis Antiquitatis monumentis.
Non ſemel profundis meditationibus
immersus cogitavi, quomodo vobis

con-

consulere debebam, ut tandem discatis
grandia verba loqui, qualia de Sabina-
rum raptu, de Polyxenæ tumulo, aut
jam jamque morituro Catone decla-
mare solent Oratores tragicis. Sæpe
quoque Ciceronianum Peripateticum,
que sermonem Lucianico miscens, de-
ducere vos volui ad priscam Philoso-
phiam, non spinosam illam & atro-
cem, sed suavem, plenam risus & asper-
sam dulcore amicitatis. Suadeo illis
ut ex præscripto Martialis lactucisutan-
tur & mollibus malvis, qui molestè fe-
runt, si non statim ex juvene senex fio,
sed interdum Poëtas imitor, qui sub ri-
diculis fabularum involucris res serias
tractant. Nec amo perpetuam gravita-
tem, nec jocos perpetuos. Astheri ta-
bulas meas Oeconomicas anxiè perlegi
omnesque cistas meas excussi, ut vide-
rem, quid ineptiis meis promeruerim.
Quæratis, quid invenerim? *Nihil.* Qui
& de hujus & de futuræ vitæ felicitate
finali-

finaliter desperant , quos nec Theologorum nec Medicorum solatia erigere possunt , qui in hac vita & improbi & stulti sunt , eos in vita futurâ juvabit Nihil . Dives sindone & preciosis gemmis ornatus sepelitur , qui ex utero matris attulit . Nihil . Parasito in universa urbe non videtur esse vinum generosius , quam pro quo datur Nihil . In Schola Grammaticorum , promittere & fallere verba esse dicuntur , Nihil vero nomen . Quam mirabiles vero Grammatici sunt , filii hujus seculi ? Nam dum verba dant , Nihil dant . Cur avarus exhæres cœli est ? Quia eum expensi pænitet , & præterea Nihili . Ambitiosi quidam , postquam nobilitatis insignia Noachi diluvio amissa , in Hyrcaniam aut Armeniam montibus repererunt , videri volunt divites , cum domi esuritione arescant , ut dentes eorum vel silicem comesse queant , tandem post varios casus moriuntur & hæ-

P redibus

redibus suis relinquunt Nihil. Si ad ma-
re Balticum in Gymnasia quædam ve-
neris , occurret tibi senex philosopha-
ster , cuius caput syllogismis ita imple-
tum , ut credam nec jovis cerebrum
æquè gravidum fuisse cum Palpadem
parturiens Vulcani securim implora-
ret. Hunc si salutaveris dicens : Mul-
tum , plus , plurimum salvus fortuna-
tusque sis Ornatissime Doctissime si-
miliusque Humanissime Domine Magi-
ster. Tum protinus omnes locos to-
picos mente percurret , ut argumentis
pro & contra collectis videat , an etiam
ex utilitate Reip. literariæ sit , tibi re-
spondere ? Tandem barbam semel at-
que iterum demulcens , post violentif-
simam tussim dicet : Ago vobis gratias ,
Litteratiss. Domine Johannes. Si in-
tercedente ejus vel ancilla vel uxore fa-
vori ejuste insinuaveris , Scholasticam
suam sapientiam pro PECUNIA tibi ex-
plicabit , non secus ac circulatores in-

num-

nundinis Francofurtensibus , qui ursas
saltantes nulli ostendunt nisi numeran-
ti pecuniam . Postquam vero s̄æp̄e di-
xit , ita statuit Beurhusius , ita sentit
Heizo Buscherus , & hæc est opinio
Keckermannii , Tandem de suo addet
Nihil. Ziphusi , sapientibus videris
esse stultus , stultis videris esse sapiens ,
quid ipse Tibi ? Multa , inquis , Scho-
lasticorum volumina perlegi . Sed &
optime Ziphusi , quemadmodum æger
stomachus multa degustat , & conco-
quit nihil , sic & tu multa legisti & sapis
Nihil. Omnis honos , onus . Onera
autem s̄æpe asinis innponuntur non
equis . Sed , non unifortuna in ignota
tellure floruit , qui in patriâ fuit *Nihil.*
Orbilium dicunt esse præditum inge-
nio igneo . Quæritis , quo arguento
id credam ? Quia igne nascitur *Nihil.*
Invidi s̄æpe invidiam torquent non ad
causas sed ad personas . Idem affectus ,
pro temporum & personarum sorte ,

nunc virtutes sunt , nunc vitia. Vultis
adversus hos invidiae aculeos tuti esse ?
Nihil discite , *Nihil* possidete. Hodie
in conviviis vestris multi bibent pro sa-
nitate Regis , qui eras sentient acerri-
mum capitis dolorem. Vultis hoc ma-
lum vitare ? *Nihil* bibite. Eodem mo-
do quo hodierno festo sapiens sustinet
personam stulti , stultus personam vel
Consiliarii vel Regis , ita ferè distri-
buuntur dignitates in universo mundo.
Multis vel per Genitivum vel per Da-
tivum casum , vel per alium fortunæ lu-
sum assignantur officia , ut vivere pos-
sint sicuti Canonici in Papatu , & Rei-
publicæ prodesse *Nihil*. Servus qui-
dani industrius aliquando herum suum
allocutus est ita : Domine , vacat of-
ficium milii idoneum. Hoc si abs te
peto , sordeo. Si taceo lateo. Quæso
igitur , consulas mihi , quâ arte è pulve-
re & luto emergere , & officium illud
occupare possim ? Herus breviter de
generc

genere officii quærens, respondebat:
Sis bono animo, serue fidelis Mereris
majora. Præficiam te ampliori hono-
rum culmini. Servus miserrimâ spei
incertæ dulcedine diu infestatus, tamen
dem accipiebat *Nihil*. Laude digna
censetur politorum illorum pruden-
tia, qui semper ad excitanda bona in-
genia excogitant præmia, quæ quidem
honorifica accipientibus, sed æratio
publico nocent *Nihil*. Ubi nullum vir-
tutis præmium, ibi nullus virtutis stim-
ulus; ubi nullus virtutis stimulus, ibi
nullum pro virtute certamen, ubi nul-
lum pro virtute certamen ibi virtus ipsa
tandem abit in *Nihil*. Quæritis, quid
factu sit difficile & sine spe præmii fiat
facile *Nihil*. Thaidi, ut bona sit, præ-
ter velle deest *Nihil*. Nano ut magnus
sit, præter posse deest *Nihil*. Natura
nobis linguam unam dedit, manus
duas, ut pauca promittamus & multa
præstemus. Sed homines quidam pu-

P 3 tant

tant se manum unam habere & linguas duas , hinc multa pollicentur & præstant *Nihil.* Promissis dives quilibet esse potest. Ast postquam mihi multa à multis promissa, possideo *Nihil.* Lædimus vivos innocentes , eodemque laudamus mortuos. Proinde vita nigris & morte candidius esse puto *Nihil.* Ne jussu Pontificis cum Doctissimo Jordano Bruno , Nolano Italo, flammis addicar , statuo cœlum moveri & terram stare. Hinc fœminas quasdam , Fœminas verò ? Imò etiam magnos viros cœlestia ingenia habere suspicor. Nam quia singulis momentis moveri & mutari possunt & inconstans simi sunt; procul dubio terrenum habebunt *Nihil.* Qualis in cœlo erit amicitia, si in terrâ casto amore dulcius est *Nihil.* Asine , dum de moribus seculi scribo, me floccifacis, nauci atque terunci. Quæris, quanti te faciam ? *Nihili.* Nam quod in te admirer , quod in te amem.

ORATIO

327

atmem laudemque , video Nihil. Vir
quidam ingeniosissimus, qui jam in illu-
strissimā quadam aulā chori Musici
præfectus est , mihi aliquando recen-
suit, se in pueritiā suā ex obscuris præce-
ptis Grammaticæ non potuisse discere
discrimen inter nomen & verbum.
Proinde Ludimagistrum hanc tandem
tradicisse observationem : Cuicunque
vocabulo apponi possunt particulae.
Ich/Du/Er/hoc verbum est, non no-
men. Tandem discipulūn interrogata-
tum: Stultus, est neverbum vel nomen?
respondisse , est verbum. Cur? quia
dicere possum. Ich Mari / du Mari / er
Mari. Ut ut contradicat universa
Grammaticorum Synodus, ego tamen
pronuncio respcionem hanc esse ve-
rissimam. Narravere patres & nos nar-
ravimus omnes. Et qui hac in re mihi
assentiri nolunt , cæteros stultitiam supe-
rant. Quæritis autem , quid singulari
hoc privilegio gaudeat , ut semper &

P 4

ubi--

ubique sapiat? *Nihil.* In Epistolis ob-
scorum virorum quidam exclamat:
In mundo mirabiliter vadit. Et quam
velle in hīc diffundere vela *Orationis!*
Sed hāc de re Plato suadet dicere *Nihil.*
Nōstis me hominem esse boni pecto-
ris & linguae libere, sed ea res parua
mihi profuit. Proinde si in nundinas
Francofurtes rediero, emam mihi
psittacum. Ab hoc animalculo discam,
aut aliorum sermones inaurari, aut di-
cere *Nihil.* Imò hactenus à me didici-
stis *Nihil.* Si creditis vos jam dum sci-
visse nihil, in posterum Dco clementer
adjuvante discemus *aliquid.* Quod ut
feliciter fiat & auspicato, tuam ante fa-
ciem supplex procumbo, ô magnum
cœli Nūmen, tuamque bonitatem &
misericordiam in vota precesque meas
cito. Dam hi ô Nūmen, quod jubes,
& jube deinde quodcunque vis. Tu
aperire potes os matuorum & infantil-
les linguas facere dissertas. Proinde
jam

O R A T I O.

35

jam dehinc nobis succurre.
Nam Tua res agitur. Diffla nubes,
quæ mentes nostras obscurant,
eisdemque illustra gratia
lumine tuo, ut concipient optima
ab inutilibus secernant utilia,
à super vacuis necessaria, à
falsis vera. Da ut pietatem semper
colamus sine superstitione,
omnemque virtutem exerceamus
sine ostentatione. Sine
ostentatione dico, communia
literatorum vitio. Nullis occupationibus prophanis sic distin-
neamur, ut non aliquot horas
quotidiè seponamus percipiendò
vero & precissimò studiorum fructui, qui consistit in con-
templatione & cognitione Tui.

P 5

Sem.

Semper nos sollicitet vita æterna
& utilitas publica , non avaritia
aut opum aut famæ laudisque po-
steræ. Semper cogitemus , fore
ut aliquando Te cognitore di-
spiciatur , non quid legerimus
sed quid fecerimus. Omnes lu-
cubrations , omnes meditatio-
nes nostræ nos ducant ad pietä-
tem , cui ut Dominæ Comites
semper eant bonæ artes , ut pe-
dissequæ. Protege Illustrissimum
patriæ nostræ patrem , cuius lau-
des , mortales omnes avidissimis
antibus excipiunt , cuius HEROL-
EA facinora & præsens ætas
& infinita posteritas non sine
ingenti veneratione numerabit.
Protege Illustrissimam puerpe-
ram,

ram, optimam patriæ nostræ ma-
trem, cuius inter nepotum cune-
os exultantis imaginem sæpè pro
Cybele bonus posteritatis error
accipiet. Protege universam Il-
lustrissimæ domus Hassiacæ pro-
geniem. & fac, ut multiplicatæ
miserationes tuæ pergant fidem.
facere, te tibi hujus provinciæ
curam peculiarem se posuisse.
In primis potentissimâ dextrâ tuâ
tuere novam prolem, quâ nuper
& Principem & subditos exulta-
rasti. Inde animo ejus metum.
tui, membris dâ robور & decus
& pulchritudinem, vultui gra-
tiam, sermoni elegantiam & fac-
eam omnino talem qualem Illu-
strissimi parentes optant, nos vo-

P 6. tis.

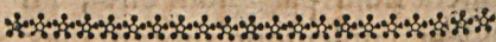
tis & expectatione concipimus,
qualem denique fas est esse eam.
cujus ortus ad te autorem refer-
tur. Denique Serva tibi bono-
que publico Patres atque cives
Academie hujus, & fac ut ex hoc
fruticeto Ecclesiæ tuæ ex hoc
Museo Germaniæ , magnâ co-
piâ produci possint, non Biberii,
non Capitones , non Rabirii, sed
egregi viri, illis muneribus ido-
nei quibus eos destinasti. Quæ
facta sunt tege , quæ futura sunt
rege. Fac ut gigantea audacia
distringatur , vita Epicurea cor-
rigatur , Cyclopica immanitas
compescatur, & post hæc, etiam
bonis literis inimici , pleno ore
pronuncient, quod Marpurgum
sit

sit officina pietatis , magistra hu-
manitatis , fons honestatis , scatu-
rigo utilitatis , seminarium mo-
rum & disciplinæ , emporium
omnium bonarum literarum &
cornu copiæ omnimodæ felicita-
tis . Salus Academiæ (quam pro-
vinciæ hujus paladium esse , illi
vident) unicuique suprema lex
sit . Hanc pro se quisque quan-
tum niti potest , promoteat con-
filio , re , votis . Et hanc nostræ
conditioni tam convenientem .
curam nullo neque tempore ne-
que loco , nulla occasione à no-
bis desiderari patiamur .

Sic vivat Princeps Illu-
strissimus , vivant Patres

Aca-

Academici , vivat & flo-
reat universa Studioso-
rum corona,cui me quan-
tus quantus sum L. M. Q.
dedico.

AD LECTOREM.

Lector. Si methodum in discur-
su hoc desideras , scias me con-
fusione hac non sine causâ usum esse.
At quæ illæ cause? dicent invidi
mei. Ut eas asini ignorant , dico
Nihil. Nolo in tota hac Oratione
Te desiderare Nihil. Raptim eam
effudic cum agere volui Nihil. Nihil
ajunt mederi oculis , ego invidiam
id pra-

AD LECTOREM.

*id præstare dico. Nam qui vitia sua
cernere non potest, & invidiam con-
cipit, protinus alienos nœvos & uti-
fimo oculo numerare potest. Sed
scias me judicia illa facere
Nihili Vale.*

F I N I S.

Листът ет

възможен ет
възможен ет
възможен ет
възможен ет
възможен ет
възможен ет

А ГИИИ

211

67 11
69

ULB Halle
003 620 255

3

